

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ برنشر اولنور

مندرجات

علمدار مصطفی پاشا (مابعد) افضل الدین
بحر حرزده عثمانی سنجائی صفوت
وفیات : اسماعیل زهدی بك عبدالرحمن شرف
بروسه ده امور بك كتابه سی احمد توحید
قره مان اوغللری حقنده وثائق محكوكة (مابعد و ختام) خليل ادهم
روسیه ایله وقوع بولان ۱۲۴۴ و ۱۲۴۵ حربنه دائر بروشقه محمدعارف
تفرقه : قانوننامه آل عثمان طارف

فیثائی و غروش

مرجعی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

استانبول

انجمن عثمانی و سیرکاتنی

طبع خانہ عثمانی شرقی

۱۳۳۰

روسیه ایله ۱۲۴۴ و ۱۲۴۵ سنه لرنده وقوعبولان

حربه دائر بر وثیقه

طوپقو سرای هایونندن باب عالی کتبخانه سنه نقل ایله تصنیف
ایدملکده اولان و ثائق قدیمه آرمهنده تاریخ وامضادن عاری بر اوراق مصادف
نظر اولدی. ایکی به قیریلهرق یالکز بر طرفلری یازلش و بر برینه دیکیلهرک
دفتر حاله قوللش غایت جسم اوج کاغددن و آلتی صحیفه دن مرکب
بولنان بو اوراق سلطان محمود خان ثانی دور حکومتده وقوعبولان
روسیه حر بلرینک ایکنجینه عائد بولندینی و محرری فاتح افندی نامنده
بر ذات اولوب ذکر اولنان محاربه زماننده آسیاده و اوردوی عثمانیده
بولنهرق مأموریتیه و طولایسیله حرب مذکوره دائر صدراعظم وقته
تقدیم و یاخود ارسال ایتمیکی تقریر اولدینی آکلاشلدی .

ذکر اولنان حربه دائر تاریخ لطفیده معلومات اولدینی کی رفعت پاشا
مرحومک دخی منتخباتی میاننده نشر اولمش بر رساله سی واردر ، لکن
هر ایکینسنده آسیا جهتی حرکات حربیه سنه دائر اعطا اولنان معلومات
پک جزئی و غیر کافیدر . اشبو حرکات حقنده پک مهم و قیمتدار معلوماتی
حاوی اولان مذکور تقریرک درجنه قرار ویرلدی . اولامحرری اولان
فاتح افندی به بعدله تقریرک ایجه آکلاشلمسی ایچون وقوعات مبحوئه
حقنده آئیده کی معلومات مجمله نک اعطاسنه مجبور اولدق :

عن اصل شروانی اولان فاتح افندی درسعاده مواصلتی متعاقب تحصیل
علومه ابتدار ایتمش ، اتمامدن سوکره دیوان هایون شاگردانی میاننده داخل
وبلا آخره خواجهاک رتبه سنه نائل اولمش ایدی . بعدله مصره عزیمت
و ۱۲۵۰ سنهنده قاهره ده وفات ایتمشدر . شعرادن قبریسی زاده اسماعیل

حق افندی طرفدن فوتنه : فاتحه اوقی افندی فاتحه مصرای تاریخ دوشورلشدر [۱].

مفاد تقریره نظراً شرق اوردوسی مأمورین ملکیه سنک ایلری کلرنندن اولدینی آکلاشیلان فاتح افندینک مأموریتنه دائر تاریخ لطفیده قید یوقدر . بوکا سبب دخی تقریرک طاغستانه دائر مواد نامی آلتنده کی اوجنچی قمنک مطالعه مندن متبان اولان اساس مأموریتی بولندینی آکلاشیلیور .

مدت مدیده دن بری تمادی ایدن یونان مسئله سنی سبب اتخاذا ایدن روسیه دولتی ۱۲۴۳ سنه سی شوالک اون برنجی [۱۸۲۸ سنه میلادی سی نیسانک یکریمی بدنجی] کونی دولت علیه به اعلان حرب ایدره رک عسکری یکریمی اوجنچی کونی اوروپا جهتده « پروت » نهرینی بالمرور ممالک عثمانیه دخول ایتش و آسیا طرفده دخی پرنس منچیقوف بحریاهاک ساحل غریبندمه مکنون قائل اسلامیه ایله حربه طویشهرق ذکر اولنان شوالک یکریمی بدنجی کونی « آناپه » قلعه سنی برأ و بحرأ تضییقه ابتدار ایلش ایدی .

دولت علیه ایسه سنه مذکورده ذی القعدة سنک آلتنجی [۲۱ مایس] کونی محاربه به قرار ویردیکنی رسماً اعلان ایتدی . معافیه دولتجه خیلی زمان اولدن بری روسیه نک منوی ضمیری معلوم بولندیفندن تدارکاته باشلانیش ، اوروپا جهتده کی حرکات حربیه دهها زیاده شایان اهمیت بولمغله تدارکاتده اقدامات عظیمه اوجهته صرف ایدلش و آسیا طرفی ارضروم والیسی و شرق سرعسکری غالب و طربزون والیسی چچن زاده حسن پاشارک عهده اهمانه تفویض قلنش ؛ غالب پاشا دخی اسباب حربک تهیه نه درجه نهاییده اعتنا ایلش ایدی . دولت علیه علیه آسپاده اجرا ایدیله جک حرکات حربیه یی

ادارہ ایدہ جک قوماندان ، منچیقوف اولیوب روسلرله ایرانلر آردہ سندہ وقوعبولان حربہ دخی قوماندان بولنان جنرال « پاسکیہ ویچ » ایدی . فعالیت ایلہ بنام اولان بوجنرال روسیہ ایمپراطوری نیقولا طرفندن قافقاسیہ بولنان بتون روس فرق عسکر یه سنک عمومی قوماندانلقنه نصب اولنہ رق آسیای عثمانی علیہ حرکتہ مأمور ایدلدی .

جنرال پاسکیہ ویچ حدود ممالک عثمانیہ بی تجاوزایتدکده متبادی تعرضاتی ایلہ آرزمان طرفندہ قارص قلعه سی اوکنہ واصل اولوب محاصرہ ایتدی . شهر تسلیم اوله جنی ائنادہ غالب پاشا طرفندن اعزام اولنان قوای امدادیہ دن اون بیک کشیک برفرقہ اورایہ ورودایتدی ایسده وقوعبولان حربہ مغلوب اولمش و سیواس والیسی کوسه محمدپاشا قوماندانسنده بولنان دیگر فرقه ایریشہ ماش اولدیفندن قارص ۱۲۴۴ سنہ سی محرمی اوائلندہ [تموز] روسلرلنہ دوشدی . پاسکیہ ویچ متعاقباً « آخیلک » قلعه سنی ضبط بعدہ محمدپاشا اوردوسنی پریشان ایدہ رک صفراون آلتنجی [۲۹ اگستوس] کونی « آخسخہ » بی دخی تسخیر ایتدی .

غالب پاشا بونلری درسعادته بیلدیردکده مقدا مرکزجه کندیسی حقندہ حاصل اولان ناخشنودی ترایدوه حقندہ مستکن اولان نائرۂ اغبرار عالی « اشتغال ایدہ رک عزل وارضر و مدہ مجتمع عساکرک حسن استعمالنه غیرت و آخسخہ و قارص قلاعنک استخلاصنه سعی ایتمک اوزره یرنه صالح پاشا نصب ایدلدی . لکن صالح پاشا اجرای فعالیتہ باشلامه دن اول پاسکیہ ویچ بازید ، آردهان ، طوبراق قلعه ، دیادین مواقعی استیلا و فرات و آراس نہرلری آراسندہ کی صحراہ ساکن کردلرله برحقوق محاربات اجرا ایتدکن صوکرہ شتاک حلولی مناسبیلہ عسکرینی قشلاغہ چکدی و کندیسی ده تفلیسہ عودت ایلدی .

صالح پاشا اکیلی اولوب قصاب باشی دیمکله معروف ایدی . معادن ہایون امینی ایکن قارصک استیلا سنی متعاقب « عساکر وافرہ ایلہ » اضرورم

طرفه مأمور اولدی . ابراز ایندیکی کیاست و فعالیتدن طولانی سلطان محمودك نظر تقدیری جلب ایتمش و بویخصوص غالب پاشایرینه سرعكرلكه ارتقاسنی موجب اولمشد .

صالح پاشا وقت شتاده تداركات عسکریه نك اكانه نصب نظر اهتمام ایدوب آجاره اها لیسندن اجتماع ایتدردیکی قوتك قسم کلیسینی احمد پاشا قومانداسیله آخخنك استردادینه مأمور و متباقسینی طریزونندن قوئامدادیه ایله کلان قیاوغلی قومانداسنده اولهرق غوریه [کوریل] ده کی روسلرك اوزرینه هجوم ایتمك اوزره آجاره ده اخذ موقع ایتدردی . احمد پاشا آخخه بی محاصره ایتدکده پاسکیه و پیچ مور او یه ف ، بورچوف نامنده کی جنراللر قومانداسنده اولهرق ایکی مفرزه بی امداد و محاصره نك رفعه مأمور ایتدی . احمد پاشانك مملکتی اولان آجاره نك اوزرینه دخی جنرال هس قومانداسنده اولهرق بر فرقه سوق ایلدی . بونك اوزرینه صالح پاشا کتخداسنی اطرافده متفرق عثمانلی فرقه لرینی سرعت ممکنه ایله بریره طولایه رق ، جساتیله بنام اولان اهاالی محلیه بی تسلیح ایدرهك دشمنه قارشى بر قوت تشکیل ایدوب روس قوای امدادیه سنی توقیف واحد پاشا فرقه سنی تقویه ایتمك اوزره لیوانیه کوندردی . « قوچی اوغلی » قومانداسنده بولنان دیگر بر فرقه بی دخی جنرال هسی بالاستقبال مغلوب ایتدکدن صوکره غوریه ده دخوله مأمور ایتدی . وان متصرفی دخی بایزیدك اوزرینه حرکت ایتدردی . کندیبی دخی بالذات صوغانلق طاغلرینی کچهرک قارص اوزرینه هجومه نیت ایلدی .

صالح پاشانك مقتدر بر آدم اولدیغنی کوسترن بو پلانسك اجرایی مأمولنه توافق ایتدی . احمد پاشا وقوع بولان محارباتده بعضاً غالب و بعضاً مغلوب اولهرق نهایت محاصره بی فك ایتدی . آجاره ده کیلر دخی روس قوتنه قارشى مغلوب اولدیلر . مور او یه ف و بورچوف دخی کتخدانك تسلیح و تحشید ایتدیکی قوت ایله حرب ایتدیلر . پاسکیه و پیچ ایسه بایزیده بولنان قوتی زردینه جلب و آردهان و قارص آره سنده اخذ موقع ایله

عثمانیوں کے حرکات و سوانح کے بارے میں۔ خلی زمان صوکرہ سیواس والیسی
حق پاشا کے قوماندا سہ اولہرق یکریمی بیک کشیک براردو ارضرومدن
حرکت ابتدی . صالح پاشا دخی متعاقباً اوتوز بیک کشیک براردو ایلہ
آرقہ سندن یورودی . پاسکیہ و میچ ایسہ صوغا نلی طاغلرینک کچیدی مقابلندہ
عکرینی تحشید و محاربات شدیدہ اجرا سیلہ کچیدی مرور ایدہ رک عثمانلی
اردولرینک آرالرینہ کیردی . بو حادثاتک نتیجہ سندن ۱۲۴۴ سنہ سی
ذی الحجہ سندن [۱۸۲۹ سنہ میلادی سی حزیرانی] ارضروم روسلرہ
تسلیم ، صالح و حق پاشا لرا سیرا و لشدر .

روسلر ایروملکہ باشلادق لرنندہ صالح پاشا کے اشعار اوزرینہ
ایلک اول ارضرومدہ مقیم قارس محافظ سابق عثمان پاشا ابقای
وزارتلہ الی آیاغی طوتان اہالی اسلامیہ نک شرق اوردوسنہ سوقتہ
مأمور اولش ، مؤخرآ - حوالی شرقیہ و قوف و معلوماتی اولان خسرو
پاشا کے رأیلہ - نفوذ و اعتبار محلینہ و درایت ذاتیہ سہ مبنی خربندہ دار
زادہ عثمان بکہ رتبہ وزارتلہ جانبک محصلانی و کالتی ینہ اوزرندہ
ابقا اولنقی اوزرہ سیواس ایالتی توجیہ و جانبک و سیواس طرف لرنند
کلیتی عسکرلہ ارضرومہ یتشمی امر اولنقش ایدی . لکن او اٹنادہ
طربزون والیسی چچن اوغلی حسن پاشا آنا پھدن خستہ اولہرق
طربزونہ کتیریلدیکندن طربزون اہالیسی بویلہ نازک برزماندہ حسن پاشا کے
خستہلق و صامسون ایلہ طربزون آرمندہ کی قلاعک محافظہ سندن بولنان
عثمان پاشا کے والیک ایلہ طربزوندن چکملری اویہ میہ جفتی باب عالی بہ
با محضر بیلدیرمشلر ، بونک اوزرینہ حسن پاشا عزل ایلہ سینوبہ اعزام ویرینہ
عثمان پاشا طربزون والیسی نصب ایدلش ایدی .

روسلر ارضرومہ تقرب ایتدی کی اٹنادہ مرکزجہ اتخا ذ اولنان
تدابیر مدافعہ و مقاومتدن عاجز و طمع و ارتکابی متواتر اولان صالح
پاشا کے بالزل توقاد قصبہ سہ نفی و اعزازی ، ارضروم والیککنہ اہالی سندن

حاجی قدری زاده عثمان پاشانك نصی ؛ شرق سرعسكر لکیله متفرعاتنه
وسواس والیلکنه دخی چچن اوغلی حسن پاشا بالتعین کلیتی عسكرله
ارضرومه یتشمی، ایدی .

تقریرك برنجی قسی صالح پاشانك روسلر اوزرینه حرکتدن
ارضرومك استیلانسه قدر وقوعبولان حادثاتی محتویدر . صالح پاشانك
سبب عزل ونقیی اولان عجز و ارتکاب وطمع کی احوال مقارن
حقیقت بولنوب بونلرك اهالی جانبدن مرکزہ بیلدرلدیکی ومع مافیہ
اتخاذ ایدیلان تدایر مذکورہنك ارضرومجه معلوم اولدینی مستبان
اولیور . صالح پاشانك حرکتده اولان بطااتی اسبابندن دخی برنبذه بحث
ایدیور . اوزمان ارضرومده وصالح پاشا معیتده اولان فاتح افندی شهرک
تسلیمی اوزرینه صورت تخلیصنه وصالح پاشا وسائرہنك اسارتہ دائر
معلومات ویرماشدر .

ارضرومك استیلاسی اوزرینه باب عالیجه اجرا قلنان مذاکرہنك
نتیجه بنده « روسلرك اورای نقطه استناد اتخاذ ایدہرك بایبورد طریقہ
طر بزونه حرکتی مأمول اولدیقندن اولحوالی احوالنه وقوفی وعسكر
اعمالنه اقتداری درکار اولان ، طربزون والیسی عثمان پاشایہ معادن هایون
اماتی وبوزاق سنجاغی الحاقیله شرق سرعسكر لکی احالہ سی تدیری
اتخاذ ودر حال مأموریتی اعلان ایدلدی . لکن خنس وملحقاتی بلامقاومت
روسلرہ اظهار اطاعت ، جنرال بورچوف قومانداسنده بولنان فرقه
ایلری حرکتله ۱۲۴۵ سنہی محرمك اون آلتجی [۱۹ تموز] کونی
بایبورد موقعی تسخیر ایتدی .

لازلر وکردلر بایبورك استرداد ایچون شتاب وروسلری اشغال
ایندکلری ائشاده عثمان پاشا دخی جسم برقوت ایله اورایہ واصل اولدی .
لکن روسلر اوکندن خرت قریہ سی قرینه قدر رجعتہ مجبور اولش
وکندیبنی تعقیب ایتمکده اولان روسلری ذکر اولنان محرمک یکرمی

یدنچی [۳۰ تموز] کوئی اجرا ابتدیی صو طاشیرلسی ترتیبی و مہاجات شدیدہ ایلہ کلیاً مضمحل و پریشان ایتش و قوماندان بورچ ف دخی بواننادہ مقتول اولمشد.

بونک اوزرینہ پاسکیہ ویچ اوردوسنک قسم کلیسی ایلہ معیتندہ اولدینی حالہ ارضرومدن حرکت سربعاً عثمان پاشا اوزرینہ یوریدی . سنہ مذکورہ صفرینک یدنچی و سکزنجی [۸ و ۹ اغتوس] کونلری روسلرک کال شدتلہ اجرا ایتدکلری مہاجاتہ عثمانلیر متانت عظیمہ ایلہ مقابلہ ایتشلر ایسده ایکنجی کوئی تعقیب ایدن کیجہ روسلر ظلمت لیلدن بالاستفادہ عثمانلی اردو کاہنہ دخول ایتشلر، وقوعبولان شدتلی مقاتلہ دہ عثمانلیر پک چوق تلفات ویردکن صوکرہ غیر منتظم بر حالہ رجعت ایتشلردر .

۱۲۴۵ سنہ سی صفرینک یکرمی برنجی کوئی ادرنہ روسلر انہ دوشمش، یکرمی دردنجی کوئی مصالحہ مذاکراتی ایچون انتخاب اولنان مرخصلر ادرنہ بہ متوجہاً استانبولدن حرکت ایتش، ربیع الاولنک اون بشنجی [۱۸۲۹ سنہ میلادی سی ایلولنک اون دردنجی] کوئی معاہدہ عقدایدلش، جمادی الاولنک دردنجی کوئی مرخصلر در سعادتہ عودت ایدہ رک باب عالیہ خلعت کیمشلردر .

تقریرک ایکنجی قسمی وقعہ اخیرہ دن روسلرک ارضرومی تحلیلہ سنہ قدر وقوعبولان حادثاتی حاویدر . بونکلہ برابر فاتح افندی بایبوردک تسخیر اولندیقی متعاقب روس اوردوسنہ اعزامی بیلدیردیکی حالہ مؤخرآ بالادہ بیان اولنان محارباتدن بحث ایلیمکلہ جریان وقوعاتی تمقیدہ عدم اطرادہ دوچار اولدینی آ کلاشیلور .

تقریرک اوچنجی قسمی یوقاریدہ بیان اولندیقی اوزرہ فاتح افدینک مأموریتہ و بونک صورت اجرا سنہ یعنی طاغستاندہ وقوعبولان شورشکارانہ تحریکاتہ و دردنجی قسمی دخی ایران حکومتک بو حرب انسانندہ اتخاذ ابتدیی سیاستہ دائردر .

ایشته فاتح افدینک مبحث تقریری بروجہ آتیدر :

«سرعکر سابق دولتلو صالح پاشا حضرتلری تدارکات قویہ و کثرت اشتیاق عا کره فریقته اولوب مقابله یه چیقلمق خصوصی ارضرومده اقامته ترجیح ایلدیکی مشاهده اولندقدہ وجوهندن اعیان عمر اغا و خیرالدین اغا و بونلرک امثالی کمنه لر فقیره کلوب سرعکر مشارالیهک ارضرومده اقامتی استرحام ایلدکلرینه بناء فقیر دخی اقتضاسنه کوره سعی و غیرت ایدوب اقامتی طرفی ترجیح و مشارالیهی بعض محذورات بیانیه توقیفه قرار ویرلمش ایسه لامر و لفضائنه مصدوقجه صکره دن بعض کمنه لر چیقلمق صورتلرخی تعریف و ترغیب ایللیوب ماه ذی الحججه نک اونیدنجی کونی [۱] حسن قلعه سی نام محله چیقوب برقاج کون مرورنده ذویه [۲] نام محله واروب دولتلو حق پاشا حضرتلری دخی خنکار دوزندن کور اوغلی قلعه سنه کلوب محل مرقومده حاضر معرکه کاروزار اولدقلرنده طرفینده موجود اولان عا کر اسلام شکست اولغله حق پاشا حضرتلری خنکار دوزنده اولان اوردویه سرعکر مشارالیه دخی حسن قلعه طرفه عزیمت ایدوب فرداسی لشکر کفار حق پاشانک اوردوسنه هجوم کوسروب عکر مذکور بلا حرب و قتال پریشان اولدینی خبر موخش اری اردوی سرعکری به واصل اولدقدہ سرعکر پاشا حضرتلری عا کرک کلیاً ارضروم طرفلرینه میل و رغبتلرین و طرف دشمندن درجه سز و حشتلرین مشاهده ایلدکده بالضرور ارضرومده عطف عنان عزیمت ایدوب بعد المغرب شهر مذکوره واصل اولدقلرنده ینه وجوه بر محله جمع اولوب فقیری دخی

[۱] ۱۲۸۴ سنه سی .

[۲] اصلده ذویه دیه محرر ایسه ذیوین اولدققدر .

اول محله احضار ایلبوب بووجهله ابراز مافی الضمیر استدیلرکه شمعی سن سر عسکر پاشا اقدامه واروب طرفزدن بووجهله نیاز ایلکه معیتده موجود اولان عساکرک توقیفنه صرف اراده همت بیورسونلر انشالله تعالی جمله من دین و دولت اوغرونه جانفدا ایده رز جوابلریله حضور مشارالیه کلوب بعض تلی آمیز کلماته خصوص مذکوری عرض وافاده ایلدیکمد واقعا براقچ باشلره اچقه و بخشش و یروب طوب طاغی طرفنه و کره میدلی طاغنه محافظ کوندرمش ایسه ده جمله سی علی الصباح فرار ایلله خارجده فرد واحد عسکر اوله رق قالیوب ناچار حاجی قادرزاده عثمان پاشا حضرتلرینک [۱] قوناغنه جمع اولوب بمده سرایه جمع اولنوب عثمان پاشا حضرتلری سر عسکر مشارالیه علناً تحقیر ایتمکه در آن سوز آیاهه دوشوب اسباب محاربه به تثبیت اولندن قالدی کفار دخی تعاقب ایدوب ارضرومه بر ساعت مسافده دوه بویو نام محله کلوب و وجوه بلده به بر قطعه مکتوب کوندروب مکتوب مفوری عثمان پاشا حضرتلرینک قوناغنده قرائت ایدوب معلوملری اولدقده تسلیمه قرار ویرمشلر و بعضیلری فقیرک دخی اول جمعیتده بولنه رق کویا شروط عهده دائر موادی اجرا ایتسونلر دیو صوب عاجزانه مه بر آدم کوندروب مطلوب ایلشله ایسه ده بووجهله جواب ویردمکه محذور شرعی بولندقچه صورت تسلیمته جواز ویرلر ابتدا کفار ایلله قتاله همت ایلسونلر اگر مغلوب نمایان اولورسه ینه مردانه مصالحه اولنه رق مرام اوزره هر بر خصوص اجرا اولنور والامطلق نیتلری تسلیم ایسه بزم بولنماز ایجاب ایتز بو محبتدن بر ساعت مرورنده لشکر کفار کشلی کنبه نام محله ظهور ایتکیکن مهاجریندن و سائر آفاق طاقتدن بولنانلر غارات و یضایه شروع ایلدکرندن کلیاً سوز آیاهه دوشوب عثمان پاشا و دفتر دار افندی و حاکم افندی و اهالیدن بعض کسبه مفتاح قلعه بی کفاره ارسال و تسلیم ایلدیلر

[۱] تاریخ لطیفه حاجی قدری زاده دبه مذکوردر .

بیان احوال بایبورد

بایبوردی کفار استیلا ابتدیی خبر موخشی اثری دولتلو سرعکر
 پاشا حضرتلرینه [۱] وارد اولدقده مصیتده اولان بیک قدر پیاده و سواری
 عسکری فوانس قلعہ منہ کوندروب کندولری بر مقدار عسکر یله چرخه جی
 پاشا حضرتلرینه [۲] کیجه ساعت اوچ صولرنده تشریف بیوروب
 بر مقدار اسایشدن صکره دولتلو اسعد پاشا و یحیی پاشا و میر میراندن حسین
 پاشا حضراتی تشریف ایلوب یارم ساعت قدر سکوت اولندی
 بعده صوب عاجزانه مدن دولتلو حسن پاشا حضرتلرینه بو وجهله افاده
 اولندیکه نصرت و غلبه ده قلت و کثرتہ باقلماز موجود مصیت اولان
 عسکر مزله بر مقدار جنک وجداله مبادرت ایتمک ممکنیدر مشار الیه
 حضرتلری بو وجهله جواب ویردیکه بن نفسدن غیری به کفیل دکلم
 همه حال صباحه قدر بو عسکرک مجموعی فرار ایدر در آن بری قبودن
 ایجرو کیروب اقدام عسکر مز فوج فوج فرار ایدیور دیدیکه بناء
 کلان آده بو وجهله تنیه اولندیکه طرف طرف عسکره وضابطانه خبر
 ویرک یارین کفاره الحی کیده جکدر والحاصل بو نوع ایله عسکر توقیف
 اولندی ایسه ده یته بش یوزدن متجاوز آدم فرار ایلدی بعده دولتلو
 اسعد پاشا حضرتلرینه صوب بندکانه مدن عرض وافاده اولندیکه بین الناس
 مصالحه خبری شایع اولدینی معلوم و عسکریمزک دخی قلت و عدم ثباتی
 مجزوم اولدیغندن بشقه مصالحه ماده سی اشعار اولندینی حالده دشمنک
 سمعه واصل اولور ایسه تقض عهده ایتدیکز دیرک طرفزه اسادتیمت
 ایلوب ابراز خوشونت ایتسی ملاحظه دن بعید دکلدن نهایت مشار الیه حضرتلری

[۱] خزینہ دار زاده سلیمان پاشانک اوغلی عثمان پاشادر .

[۲] چچن زاده حسن پاشادر . مقدمه ده بیان اولدینی اوزره ارضرومک
 استیلا سندن اول حسن پاشا شرق سرعکر لکنه تعیین ابدلش ایسه ده استیلائی
 متعاقب بومأموریت عثمان پاشا عهده منہ تودیع اولمشدی . لکن حسن پاشانک اوردو
 چرخه جیلکنه مأموری حقیقه تاریخ لطیفه قیده تصادف اولنه میور .

سرعسكر پاشا حضرتلرينه واقعا افتدينك تدبيري محلنده در ديوب بالا اتفاق
 مصالحه خبرني اشعاره قرار ويرديلر بعه دولتو سرعسكر پاشا وحسن پاشا
 حضراتي فقيري هزارجبر و ابرام ايله كفاره سفارتله كوندرديلر فقيردخي
 يوله روان اولديضمه دولتو حسن پاشا حضرتلري بعض مأمورله
 فاتح افندي ايله روسيه لونك عداوت قدعسي واردر افندي مرقومي
 ياطوب آغزبنه قويوب آتارلر و ياخود سبره كوندروب. بای حال
 اوزرمزه هجوم ايلر همان بزلر بورادن بر طرفه صاويشالم ديدكلرينه بناء
 عسكركه بر غلغله دوشوب طوپلري دخی بر اقوب پريشان اولشلر
 ماحصل جمع ايدمه بيلدكلري عسكري آلوب اولدقلري محله ايكي ساعت مسافده
 بر قريه يه مجتمع اولشلر ايدى يوم مذ كورده اقشامه يارم ساعت قاله رق
 بايבורده وصولده بر بولقوي نيك قارشو كلوب غراف فته شالك [۱]
 اوطوردنني قوناغك ساحه منده بر مقدار توقف واسمزي بعد السؤل تحرير
 ايدوب فته شاله كتوروب ايكي اوچ دقيقه مرورنده بالنفس كندولري قوناقدن
 طشره چيقوب ساحده استقبال ايليوب اثواب حضريه من ناموجود اولوب
 بوكجه هر نه قدر راحتز اولورلر ايسده قصوره باقلماسي التماس اولنور
 ديدكلرنده دولت عليه ودول سائر نك وكلا و خدمه لرينه هنگام سفرده ترك
 اسایش و راحت ايلك واجبۀ ذمتلريدن ان شاء الله تعالى بودفمه وقوعبولان
 مصالحه خيريه نك وراسته كرك نز و كرك جنابلري راحت ايدرز جوابيله
 مصالحه اشمار اولندقدۀ غايۀ الغايه اظهار مسرت ايلديلر بعه قوناغه
 واروب و طمهنده اوطوروب حامل اولديم قائمه نك مآلى معلوملري
 اولدقدۀ ظاهرأ اعتماد صورتلريني كوسترميوب بن بو قائميه اعتماد ايدمه
 ديدكلرنده جواباً ظهور ديدبۀ شوكت عثمانيه دن بو آنقدر حيله و خدعه يني
 متضمن اوله رق دوست و دشمنه وكلاي سلطنت سنيه طرفندن بر كيفيت
 ناسزا مضبوط خريطۀ دول اولماشدر دینلای بو صورتده غالباً سرعسكر

پاشا حضرتلری یکی سر عسکر اولدم دولت علیه به بر خدمت بکنندیره بم دیو مصالحه امرنی کتم و اخفا ایلتش دیدکده جواباً بوسنه مبارکده ایکی ماه ظرفنده بلاخور قریه سی غوغاسی و خرت و اجاره و متعاقباً چوریک صو محاربه لری و کوشخانه دن روسیه عسکرینک فراری سهالارمزه باعث تحسین اوله جق خدمت اولدینی هویدادر دینلدی کمشخانه دن روسیه لونک فراری تعیری کران کلکله عسکر مفوری بن کرویہ آلام دیه رک صورت اغبرار کوستردی و بن بو قائم نک حاوی اولدینی ماله اعتماد ایده م افندی جوابک ندر دیدی جواباً اگرچه عدم اعتماددن غرض عا کر اسلامیه نک بقتة محبومی خاطره کلیورایسه بو صورت خاطر خواه سهالارمن اولسیدی بن دخی جزئی تحصیل و قوف ایدوب خلاف ارتکاب ایدرک نفسی مهلکه یه القا ایتمز ایدم ثانیاً و راسی خدعه و دیسه اولان خصوصه خدمت دولت علیه مأمور قلنساز دیدم جوابنده بو خصوصی یقین بیلورسن که بو کیجه بنم عسکر مک نصفی خدعه ایله تلف ایتمه کز یتمه سکا اگر آمدن غیری معامله اولتماز دیه رک یتمه عدم اعتماد طرفه ذاهب اولدنده غیرت اسلامیه و محافظه ناموس سلطنت سینه ضمتده هر نه قدر بو وجهله جوابه رضا و تنبیه یوغیسه ده موعود الهیه اولان جبل المتین نصرته تشبث اولنه رق صوب عاجزانه مدن بو وجهله جواب ویرلدی نهایت کلام سر عسکری بو وجهله صادر اولدیکه دونکی یوم جمعه ساعت اوچده دولتمز دولت علیه طرفندن عقد مصالحه خبری کلدیکنی غراف دوستمزه اعلان ایلمک لازمه فرمان برانم و لغه اعتماد ایتمدکری حالده دولت علیه بی تکلفه دوشورمیه رک بالنفس کندم بوسنه روسیه لو ایله اقل قلیل یکر می دفعه محاربه به مهیا و آماده اولدینمی یقین بیلسونلر و جانلری ایسترسه علی الصباح کلسونلر مولا کریمدر و ناصر در دیدیکمه بوسوزده خیلی توقف ایدوب دیدیکه افندینک بو وجهله ثباتی مصالحه به دلیل قویدر بوسورنده یارین اولنقلی جنرالی سنک ایله سر عسکر پاشا حضرتلرینه

ارسال ایدوب قاعدہ صلح و صلاحی اجرا ایدرز لکن سن عودت
ایتمدکجه یارین واره جفم سنور صحرانندن ویاخود بلاخوردن عودت
ایتم جواباً بلاخور صحرانسه عزیمت ایتمه زیرا حاجی صالح اوغلی [۱]
اون بش بیک لاز عسکرله ایکی کون اولدی طوب یولنه کلش
الآن اوراده در بایبورد حوادثی تأثیرله کیجه اوزریکزه شبخون ایتمک
ملاحظه دن بعید دکلدر صکره طرفزه عزوتهمت ایتمه سنور طرفی
دخی پک مناسب کورده م زیرا دولتلو اسعد پاشا حضرتلریله عا کرکلیه
موجود وکلکید طرفنده در سرعکر پاشانه طرفنده در دیدکده سرعکر
پاشا حضرتلرینک اردوسی وکندولری قوانس قلمه سی طرفنده در
چرخه جی پاشا حضرتلرینک اردوسی ایکی ساعت بو طرفنده عا کرک
مقدارینی سؤال ایلدکلرنده مقدار عا کرک جاسوندن سؤال اولنور دیدم
غایت خوشلانندی نهایت دیدمکه درت محله اردومن واره عا کر کثیره بی
شاملدر ینه بلاخور طرفنه کیدرم دیو اقدام ایلدکلرنده دیدمکه صکره
دولت علیه طرفندن بزه عتاب اولمنسی ملاحظه دن بعید اولماق حسیله
بارن طوب یولنده اولان عا کری کیری آلمغه وکلکید طرفنده اولان
عکر دخی قره حصاره چکلکم ایچون هر طرفه برر قواس کوندره م
دیدم سن بیلورسن دیدی بن دخی اولوجله ایتم لکن بو محللرک برنده
برنفر آدم یوق ایدی طربزون ویاخود قره حصاره هجوم ایدر مطالعه سیله
بو دیسه یه ابتدار اولندی مجموع اردومن بر محله ایدی و اوچیک
نفر امدن عبارت ایدی بعد بایبوردک خانه لرینه مستولی اولان آتشک
اطفاسی صوب عاجزانمدن افاده اولندقه در عقب ایکی بیک سولطات
مأمور ایدوب ایکی ساعت ظرفنده سوندر دیلر و آتشک خطاء ظهورینی

[۱] اسی علی آغا اولان بو که طربزونک اغوات ذیلن دره بکلرینک
ذی نفوذ لرندن ایدی. ولایجه استیصالنه چالیشلمش ایدمه موفق اولنیه نامش
و بو حربک اعلانندن بر آزاول چچن زاده حسن پاشایه دخالتله مظهر عفو عالی اولمش ایدی.

اشعار و اعتذار ایلدیلر فرداسی علی السحر دفن شهیدایه ادم تدارک ایتدیکمی
ایشیدوب الی مجار آلتونی کوندروب کلیاً دوندرمده برودت ملاحظه سیله
یدی عددی اخذایدوب باقیسنی رد ایلدم و بوشهدانک مصارفی طرف حضرت
سر عسکریدن ویرلمشدر دیدم کافه ممالک شرقیه سنک حقنده حسن شهادت ایدوب
تحسین ایتدکلرندن بشقه بوندن بویله بن دخی حسن حالته شهادت ایدرم دنیا
و آخرتده عزیز اولمکزه اشتباه ایتمه سکز که بویله برام و خیریه نک خبری
سنکله اعلان اولدی و هم سنی بوقدر تمجیز ایتدیکم مجرد رسوم اوزره اقوال
و حرکاتکه مجبور اولدم وار قوناغنده راحت ایله دیدی بعده قوناغمه
کلوب غرافک محرم اسرارندن برینه بو وجهله سؤال ایتدمکه بهر حال دولتی
طرفدن عقد مصالحه غرافه ایما اولنمشندی نیچون استماع ایتمیوب
بایبوردی خراب ایتدی جوابنده دیدیکه چرخه جی حسن پاشا
حضرتلرینک وان متصرفه تحریر ایلدیکی مکتوب سبب اولدی مال مکتوب
سؤال اولدقدده دیدیکه حسن پاشا حضرتلری قره حصاردن تحریر
ایتمش که شیرانده غرافی بوزدم قیره قیره کلکیدده سوردم و اول محلدن
بایبورده قاچدی آندن دخی ارضرومه فرار ایدوب کندیله و بو ائشاده
اللی التمش بیک ادمله ارضروم اوزرینه وارمق اوزریم و بو تحریر
ایتدیکی مکتوبی وان متصرفی شهزاده طرفه کوندروب اول دخی
غرافه اشعار ایدوب بو مکتوب اطراف اکثافده حوادث و اراجیفه
باعث اولغله غرافه دخی بو تکلفی اختیار ایلدی پاشای مشار الیهک الله
جزاسنی ویرسون بو مقاله نی ارضرومده ایران مصلحتکذارندن
سؤال ایلدم واقعا اویله در لکن خصوص مذکور شهزاده مسرتدن
اطرافه اشاعه ایتدی چه فائده غرافک سمعنه یتدی دیدی فرداسی ساعت
برده قوناغ ایستیوب بر مقدار توقیف ایتدیروب بعده رومی الاصل
فارلی اولغله نام جنارالی ترفیق ایدوب صوب سر عسکریه ارسال
ایلدی صوب بندکانه مدن اشعار اولندیغنه بناء مشار الیه حضرتلری دخی

عسکرده و سائر خصوصه امکان مرنبه الایش کوستردی چادره وصولده
وزرای عظام حضراتی جنارال مسفوره برر برر تعریف ایلدک

سفیر مسفوره حسن پاشا حضرتلری غراف دوستمز یولیه اجرای
رسوم محاربه ایتیور زیرا صحابه زماننده ابتدا سرعسکر ولانلر
میدان محاربهده حاضر امتحان اولورلر ایدی بیده عسکر جنکه شروع
ایدرلر ایدی بو صورتده بر طرفدن بن و بر طرفدن فته‌شال دوستمز
میدانه چیقوب جنک ایتک لازمه‌دن ایدی دیدکده مسفور جواباً
بزم غرافلز آلآن قلنج نه طرفدن باغلانور بیلمز واسلحه دخی استعمال
ایتمز لکن الی بیک عسکری بر اشارتله تنظیم ایدوب دشمنه غلبه ایدر
سرعسکرلر حسن تدبیر لازمدر اذدرهایله اولسه انجق بر آدم تلف
ایده بیلوردیدی مجلسک حاله دقت اولتوب محبت اخره ولطافه شروع ایتدیردک
دفتردار طیبی افندی حضرتلری [۱] قلت سیم وزر بهانه سیله
کشخانه‌دن چیقوب اولخیالک استانه‌دن مصالحه خبری کتیردیکی وفقی‌رک
دخی بایورد طرفدن عودت ایتدیکی آنده بعدالمغرب ساعت بر یجق

[۱] تاریخ لطنی (ج ۲ ، ص ۲۰-۲۳) ده محرر اولدیمه کوره : ایران
دولتی طرفندن کوندریلان سفیر ایله و قوعبولان مذاکراتک نتیجه‌سنده دولتن
بیننده روسیه علیه تدافعی و تعرضی اتفاق عقد اولمش ، تنظیم اولنان تمسک
سفیر ایله رئیس الکتاب طرفندن امضا ایدلش ایدی . بوندن طولانی ابرانده
دائمی سفیر اقامه‌سینه لزوم کوریلدیکندن کوچک تذکره‌چی اولان طیبی افندی
بوسفارنه مأمور اولدی . ذکر اولنان اتفاق حقنده تعلیمات مخصوصه‌یی حامل
اولدینی حاله اضرومه وصولنه قدر اساس مأموریتنی اخفا و کتم ایله ظاهرأ
مهمات نظارتی مأموریتی ایله اوردوبه عزیمتی اشاعه ایده‌جک ایدی . تقریرک
افاده‌سندن طیبی افندی‌ک ایرانده دکل اضرومه بیله کتیمبوب کشخانه‌ده قالدینی
و کوریلان لزوم اوزرینه ظاهری مأموریتی اولان مهمات نظارتک بیده اردو دفتردارنه
تحويل اولدینی آکلاشیلور . تقریرک دیگر مکلنده بیان ایدلدیکنه کوره ایران
سفیری نزدنده قالدان مضی سند و قتیله ایرانده واصل اولامش و بوخصوص اتفاقک
نتیجه‌سز قالسینه دولت مذکوره طرفندن سبب اوله‌رق کوسترلشدور .

صولرنده اوردویه تشریف بیوزوب سفیر مسفوره اجرای مراسم خوش آمدیدن صکره سفیر مرسومى مجله الهرق ابراز تشکر مصالحه ایلوب بعد مسفور مصالحه دخی قرار گیر اولمیدی غرافزایله فاتح افندی ایکی ماه مقداری متارکه و ترک محاصره به ابتدار ایتشلر ایلدی دیدکنده حسن پاشا حضرتلری بو وجهله بیان بیوردیلر واقعا کوزل اولمش زبرا بزمده اوزریکزه کلکه لیاقت و قدرتیز یوغیدی بو صحبت مجله باعث حجالت اولمقین دوللو اسعد پاشا حضرتلری صحبت دیگره شروع ایلدی فرداسی سفیر مسفور ایلله غرافه اعاده عاجزانم اقتضا ایتکلکه سفیر مرسوم سرعکر پاشا حضرتلرینه دیدیکه غرافز فاتح افندی بی ارضرومه برابر الوب کیده جکدر معلومکنز اولسون مشارالیه بودفعه عودت بعده اقتضا ایدر ایسه عزیمت ایدرلر دفتر دار افندی دخی تأیید ایلدی سفیر مسفور تکرار اقدام ایتدکنده سرعکر مشارالیه حضرتلری مانع دکلدر کنسون دیدی بعده ینه برابر عودت اولنوب روسیه لو طرفدن دوت بشیوز آتلو ایلله اوج نام محله استقبال اولندق تارردویه واروب چادرینه قریب اولدقده قیام و استقبال ایدوب کندولری صندلی اوزرنده فقیر دخی یتاغنگ اوزرنده اوطوروب دوت ساعت مقداری لطافه دائر صحبت اولمش ایسه ده حین تخلیه به قدر ارزنجان و کلکید و شیران و بایبورد قضالری بزم عهده مزده اولسون دیو اقدام ایلدی

فرداسی سنور صحرانندن بایبورده عودت و برکیجه اقامت ایدوب علی السحر ارضروم طرفه راهی اولدی نصف مرحله بیتوت اولنوب وزرای عظامک و سائر اسارائک تخلیصی خصوصی افاده اولدقده تقلینه وصولده جمله سنه اذن و رخصت ویریم دیو تعهدینه بناءً بلده مذکوره وصولندن اونیدی کون مرورنده جمله سنه اذن ویرمش اولدینی فرداسی ارضروم طرفه راهی اولنوب بلده مذکوره اوج ساعت مسافده چرمیک نام قریبه فقیر ایچون هنطو کلوب بعدالشا ارزنجان

قبول شدن ایجری داخل اولوب اهالی بلده وصول بندکانه تحصیل
وقوف ایدوب نه وجهله اولدینی معلوملری اولمیدن صبحه قدر
اضطراب وانتظار اوزره اوله رق علی الصباح جمله علما ووجوه اولدینم
قوناغه جمع اولشله ایسه مهماندارم اولان جنرال کوروشمکه اذن
ویرمیوب ابتدا غرافه کیدوب افاده ایدوب کلک اقتضا ایدر دیدکده
اولوجهله جمله سی غرافه واروب افاده ایلدکلرنده غراف دیشمکه سزدن
وقوعه کلان اراجیف وحن پاشانک مناسبتن حرکاتی بایبوردک
خرابنه سبب اولدی ایسته فاتح افندی بی بو طرفه جلب ایتد هروجهله
امین اولمکنز کرک اسلام وکرک رعایا جمله کنز واروب کوره سز ودولت
علیه طرفه صداقله خدمت ایتیمانلر طرفیندن تأدیب اولنورلر بعده جمله سی
فقیره کلوب بکا و ابراز شکر خدا ایلدیلر

ارضومه وصولی بعض خصوصاته صوب سرعسکری به افاده ایجاب
ایلدیکنه بناء مارالذکر قضالک دخی ترک اولنمی باینده قدام اوله رق
صوب عاجزانه مدن ارزنجان قضای من القدیم ملک دولت علیه
اولوب بو دفعه دخی اهالی مزبور جنابکزه صورت مدارا ابراز
ایتمشله ایسه درعقب نکول ومخالفت ایتدکلرندن بشقه طرفکزدن
حرباً ضبط واستیلا اولمندی الیوم کف ید ایتدیکنز حلاله دولتین
بیتنده منعقد اولان مصالحه خیریه مراعات ایتمش اولورسکنز کلکید
وشیران قضالری طرفکزه اتباع ایتیوب اراضی بی حالیه براقیدیلر
سن دخی ترک ایدوب ارضومه عودت ایتدک بایبورد دخی بووجهله
خراب اولمش انده دخی عسکر براغلمسی مناسب دکلدر دیدیکمه
برطاقم قیل وقالدن صکره ذکر اولنان قضالره تسلطدن کف ید ایلدیلر
فقط بایبورده طرفیندن عسکر براغلمسون دیدیلر اوچ کون مرورنده بشقه
قوناق دوشنوب اولدینم محلدن اول قوناغه چیقتم مدت تخلیه قدر
ارضومه ویاخود تقلیده اقامتم خصوصی ایما واشعار اولدی ایسه

دولت علیه طرفدن ویاخود صوب سرعکریدن تنسب بیورلمدجه خلاف
 رسومدر دیدم خصوص مذکورده هرقدر فائده عظیمه مشهودایسه ده بعض
 ملاحظه یه منی اجتنار اولنمبوب عدم اقامتم معلومی اولدقده سرعسکر
 پاشایه هدیه ترتیب ایدوب وقلیه عودتمزی اشعار ایلوب کندولری
 قلیس طرفنه قالقوب فقیر دخی صوب حضرت سرعسکری به عازم اولدم
 ارضرومه وصولدن برقاچ کون مرورنده مناسبتله دلائل ملزمه بیان
 ایدرک بلده مذکورک تخلیصه شروع وسرعت اولنمی اشعار اولندقده
 وقتک مساعده سی اولسه ایدی دولت علیه یه بوخدمتی اجرا جایگیر
 ضمیرم ایدی اما شانک حلولی حسیله نقل ذخائر ومهمات مشکل اولدیفندن
 عدم تخلیه یه مجبور اولندی لکن سزک التماسکزه مسامحه فهم اولسون
 شمدیلک بوسفو واولتو وکوله وتریمن وورتوم واسپیر وایبورد قضاری
 وموش ایالتی مبادله تصدیقنامه خبری ورودنده ترك اولنمی وارضر وملك دخی
 سرعت تخلیه منی مین ایکی قطعه سند تحریر اولنوب برقطعه سی طرفزدن
 تمهیر اولنوب قطعه دیگر صوب سرعسکریدن تمهیر اولسون سزک دخی
 قلیسه عزیزتمکزی سرعسکر پاشا حضرتلرینه تحریر ایلدم سن دخی بحال
 عزیزمت ایله حاصلی کلام اوتوز کونه قدر وصولی ایسترم بعده هر برخصوصه
 لایقيله حتی کرک طوب وکرک مهمات ترکنده دخی مساعده ایدرم دیدی الحاصل
 صوب سرعسکری به وصولزده سند مذکورى تمهیر ایتدیلمر سند مذکورده
 فائده نمایان اولدیغنی ومهر لندیکی حالده بعض محذورات وقوعی ملاحظه دن
 بعید اولدیغنی بیان ایتدم ایسه ده اصفا بیورلمدی بعده فقیر ویاخود اخر
 کمنه ارضرومه گیتدیکندن برماه مرورندن صکره طوبلری ومهمات
 سائر منی کلیاً قلیسه کوندرمکه شروع ایلوب میری انبارلرینی دخی هدم
 ایلدیکی

فتنه شال

ارضرومده برضیافت ترتیب ایدوب فقیری وجناراللری دعوت

ایلیوب انشای طعمامده ترجانه خطاب ایدوب دیدیکه ارضرومده بنا ایتدیکم
 قلمه بی فاتح افندی سیر ایتیش می جوابنده ترجان ایتدی دیدی بعد الطعام
 فلان جنرال وسن دخی افندی بی کتوروب قلمه بی سیر ایتدیرم سکر دیدکریخی
 ترجان مسفور افاده ایتدکده صوب عاجزانه مدن بو وجهله جواب ویرلدیکه
 بن خدمه دولت علیه دن اولدینم حسیله سیر و تماشای ایلدیکم قبعه نك دولت
 علیه طرفه ویرلسی ایجاب ایدر بو صورتله راضی اولنورایه تماشای ایدرم
 والا اقتضا ایتمز بومالی ترجان بیان ایلدکده افندی بردفعه سیر ایلونلر
 بعده جواخی ویررم دیدی طعمامدن صکره ترجان و جنرال برابر اولدینی
 حالده واریلوب تماماً برج باروسی هندسه نظاریه آلدی فی الواقع
 قلمه مزبورده متین و مستحکم بر قلمه اولمش زیرا ارضرومک
 قلمه قدیمه سنک اطراف وحوالیسی خانه ودکا کیندن عبارت اولدیندن
 بشقه جانب شرقیده طوب طاغی و غربییه مائل کرمیدلی طاغی دیدکری
 طاغیر شهر مذکورک قربنده واقع اولمغله احاطه سی امر مشکل اولمغین
 شهر مذکور دی دشندن محافظه ایلک آلتش بیک عسکره محتاج ایدی
 الیوم روسیه نك بنا ایلدکری قلمه بی ایچ قلمه دیوارندن بدأ ایدوب بویا
 خانه محله سندن آلوب ییقدینی یتش درت خانه نك محلدن و بقرچی جامع
 شریفنک قارشوسندن دیوار و بدن چکوب اسکی قلمه دیوارینه بیتشدیروب
 قلمه قدیمه بی ترک ایدوب قبولرینی و بعض محللرینی ییقوب فقط کرجی
 قپوسی ابقا اولنوب بر قپو دخی کندولری جانب غربییه کشاد ایلشیر
 والحاصل بو قلمه اوج بیک آدمه محافظه اولنور ذکر اولنان طاغلردن
 وسائر محللردن درونه طوب و خبره اصابت ایتمز قلمه مذکور
 ترک ایتدکری حالده ارضروم قلمه سنک تجدید و تعمیر وافر آچیه
 توقف ایدم چکی مطالعه سیله ذکر اولسان قلمه نك ترکنه ابرام و قبولی
 دخی ایما اولمش ایدی

بعده ارضرومده اوطوران جنرال بنقراتف ترتیب ضیافت ایدوب

طرف اسلامیه دن مفتی افندی و کندولرینک دخی ایکی بطریقاری دعوته خاضر اولوب بعدالطعام برتپسی اوزرنده ایکی بارداق شربت کتوریلوب جنرال مسفور کندی الیه بر بارداغنی فقیره و یروب دیگر بارداغنی کندولری آلوب مصالحه شربتی نوش اولنوب بعده طرفیندن دعا اولنوب شوکتساب اقدمز حضرتلرینه دخی ابراز دعا و ثنا ایلدیلر

کرك بایبوردده و كرك ارضرومده دفعاتله ذکراتی خصوصه معارضه اولنوب غایت اقداملرینه بناءً وقت آخره تعلیق ایتمشدم از جمله دولتو حسن پاشا حضرتلری و میرمیراندن موش متصرفی امین پاشا و خاتون زاده مصطفی پاشا و جلایر متصرفی احمد پاشا حضراتنک حدود شرقیهده بولنگاری موجب اختلال اولور حالاتنددر زیرا دولتین بیتنده منعقد اولان عهد و شروطه رعایتلری اولمديقتندن بهر حال فاده بادی اوله - جقلری درکاردر بو افاده مزى و قتیله دولت علیه عرض و اشعار الیملکز لازمه دندر دیدکده جواب اوله رق دولتین بیتنده منعقد اولان عهد و شرائطك اقواسی احدها آخرک امور داخلیه سنه مداخله و تعرض ایتمکدر بو خصوصک طرفکزدن تکلیف و استدعاسی کلیاً منافی امر مصالحه در باخصوص بن فلان وزیرى و فلان آدمی ایسته مه دم دیمک یعنی سنک صادقکدر و بزه مخالفت ایتمشدر صورتلری فهم اولنور بو ایسه بروجهله جائز و مناسب دکدر دیدیکمه بعض محذوریله صوب عاجزانهمی الزامه چالشدیقندن ناشی تکرار بو وجهله جواب و یزدمکه بعدازین خصوص مذکورده جنابکزی رسوم دول اوزره الزام ایده من ایسم صکره دربار شوکتقاراه عرض و اشعار اولنور بو وجهله ترك ادعای معارضه قلنش ایدی بعده تقلیده دولتلوحق پاشا حضرتلرینه افاده ایتمش که فاتح افندی به سویله خصوص مذکورده بنی الزامدن صرف نظر ایلوب همان و قتیله دولت علیه افاده ایلسونلر

طاغستانه دائر اولان مواد

ارضرومه وصولدن برماه مرورنده طاغستان طرفنی امر غزایه تشویق وهربرامور وخصوصده طرف دولت علیه دن قرین مساعدده وتسریع بیوریله جنی بائحریات صوب بندکانه مدن افاده و اشعار اولنوب تبریز طرفندن ارسال اولندقدده تبریزده مسافره مقیم طاغستانی الحاج سلیمان افندی مصرفیله شهزاده عباس میرزا [۱] دخی نمون اوله رقی اکرام ایدوب محل مرقومه راهی ایلویوب بده حاجی مومی الیه ارضرومه جلب و طاغستان طرفنه بائحریات سفارته اعاده اولنوب مقدم ومؤخر ارسال اولنان مکتوبلر شیروان خانی مصطفی خان یدیلده اولکه مرقومه واصل اولدقدده الویه طاغستاندن استیلا اولنان طیه سران [۲] وغوشه [۳] و قیتاق [۴] و چار [۵] و بله کان ایالتلری روسیه لونک محصل لرینه جواب و یروب اخراج ایتش لرایدی و مکتوب بندکانه مده بووجهله بیان اولنشدیکه کلیاً طاغستانده موجود اولان عسکر اسلام حاضر ومهیا اولوب مؤخرآ وارد اولان تحریرات عاجزانه مک مالی اوزره حرکاته ابتدار اولنه بده شعبان المعظمک اواسطنده [۶] برقطعه امرعالی و برقطعه مکتوب ساهی سرعسکری و برقطعه مکتوب دخی صوب عاجزانمدن تحریر اولنوب کیفیت حرکات و محاربه لری تماماً اشعار اولنیش ایدی مکتوب بندکانه می

[۱] ایرانده حکومت ایدن قاجار خاندانک ایکنجیسی اولان فتحعلی شاهک بیوک اوغلی عباس میرزادر . پدرینک ولی عهدی اولوب نائب السلطنه لقبی حائز و آذر بایجان قطعه سنده والی ایدی . پدردن اول ۱۲۴۹ سنه سنده قرقیدی یاشنده اولدینی خراسانده وفات ایلدی . سکرپوز طقان بشنجی صحیفه ده اسمی بیان ایدیلده رک یالکز شهزاده دیه مذکور اولان دخی . ذاتدر .

[۳،۲] داغستانده بر خطه در

[۴] داغستانده بر خطه در، اها لیبی دخی بو صورتله یاخود قره قیتاق نامیله معروفدر ۱۷۹۹ سنه میلادیه بندن بری روسلره تابعدرلر .

[۵] داغستانده اولان اقوامدن برینک وساکن اولدقلری عطارک اسمیدر.

[۶] ۱۲۴۴ سنه سی

تبریزده عباس میرزا توقیف ایتدیکی اولکه مرقومك ترددنه بادی اولوب
تکرار تبریزدن آلتوب محله وصوله قدر زمان کچوب طاغستان عکریک
وقیله کرجستان طرفنه واصل اولماسنه باعث اولمشر ذکر اولتان ممالک
الیوم بوحال اوزره در

اجمال احوال ایران

شهرزاده عباس میرزانک اطوار وحرکاتنده حبله و خلافه دائر طبیعت
قدیمه لرندن غیری وسوسه اولتور مواد وقوعه کلمدیکندن بشقه مثل
نامسوق اولان خصوصاتکه روسیه سفیری تلفدن عبارتدر [۱] بووجهله
امنیت درکار ایکن مؤخرآ طاغستانه محاربهیه شروع اولسون دیو
صوب بندکانه مدن ارسال اولتان مکتوبک تبریزده توقیفی و خسرو میرزانک
[۲] روسیه طرفنه کوندلمی اشکار اولدقده کیفیت حالری نمایان اولمظه
خصوص مذکوره دائر وسائر صوب عاجزانه مدن بعض جواب مسکت
ایما و اشعار اولمش ایسه ده هر بر لرینه بر اعذار واهیه بیان ایلوب
از جمله دولت علیه طرفندن وقیله سنک کلوب واصل اولدیغنی و شاهدن
وسائر شهرزاده لرندن عدم امنیتی سند ایتمشر والحاصل شهرزاده مومی الیهک
روسیه لو ایله اتفاق نامه پیدا ایلدکلی هروجهله نمایان اولمشر
وان متصرفی تیمور پاشا اوردو شکست اولمدن مقدم بایزیدی محاصره
وقبضه تصرفه آلمش ایکن اوردونک بوزولدیغنی خبری مسومعلری اولدقده

[۱] روسیه دولتی ایران حکومتیله عقد ایلدیکی ترکان چای معاهده سنی
متعاقب طهرانه جنرال کربایدوف نامنده بر سفیر اعزام ایتش ایدی . بو سفیر بعض
معاملاتیله اهالی شهری تمییج ایتدیکندن کنندیسی و معینقده بولنا نلرک برندن
ماعداسی غلوعامه ایله مقتول اولمشر .

[۲] عباس میرزانک اوغللرندندر . سفیرنک قتلندن طولای روسیه نلک ایران
حکومتنه وقوعبولان تکالیف نلک سندن بریده لاجل الترضیه امپراطور نزدنه
شهرزادکادن بریسنک اعزای ایدی . خسرو میرزا هدایای کرانبای حاملاً
بوخصوصه مأمور و بترسبورغده فوق العاده نائل اخترام اولمشر .

کبرویه عودت ایتمش [۱] ایسه ده فی الواقع پاشای مومی الیهک ثبات و متاتی
 و امور دین و دولته بود دفعه وقوع بولان خدمتی جمله یه معلوم اولشدر
 لکن سابق وان متصرفی اسحق پاشا دولتلو حسن پاشا حضرتلرینک
 یاننده وعهده التزامنده اولدینی مومی الیهک وحشته بادی اولش اولدیندن
 دولتلو سرعکر پاشا حضرتلری دخی اسحق پاشانک بر طرفه مأموریت
 واقامتی در سعادته عرض و اشعار ایدم جک ایدی
 قارص و جوهندن آبا اغا بنده لری قارصه دولت علیه طرفندن
 بر منصف آدم مسلم نصب و تعیین بیوریلور ایسه ایالت مر قومی بر بحق
 سنه ظرفنده اولکی اصوله کتورمکه و نظام عسکری ترتیب ایلوب
 بر مکمل طابور کشاد ایدم رک واردات ایالت ایله مصارفی کورمکه تعهد
 ایتمش اولدینی »

محمد عارف

[۱] پاسکبه و یح قارص ایله آردهان آردم سنده اخذ موقع ایتمدیکه وقت بازید عسا کر
 محافظه سندن قسم کلینی نزدینه جلب ایدم رک اوراده ضعیف بر قوت بر افش ،
 اسعد پاشا زاده دیه معروف اولان نیمور پاشانک اون بیک کشیک بر اوردو ایله
 موقع مذکور محاصره ایدوب لکن ارغرومک روسلر انه دوشک اوزره
 بولندینی استخبارایتدکده متصرفلنک مرکزی اولان وانی محافظه و مدافعه ایچون
 سریمافنک محاصره یه مجبور قالمش اولدینی آثار اجنبیه ده محرر در .